

Styrelsemöte i Svartåns vattenråd 10 november 2020

Plats: Västerås stadshus, lokal A394 samt Skype

Namn	Närvaro (x)/ frånvaro (f)	Styr.	
Per Aldén (ordf.)	X	Ord.	per.alden@nybyel.se
Susanna Hansen (sekr. kassör)	X	Ord.	susanna.hansen@vasteras.se
Kent Ragnarsson	X (Skype)	Ord.	kent.ragnarsson@outlook.com
Johan Södereng	f	Ord.	johan.sodereng@gmail.com
Markus Berglund	f	Ord.	mackemaria@hotmail.com
Sandra Burman	X (Skype)	Ord.	sandra.burman@malarenergi.se
Göran Stahre	f	Ord.	lars.goran.stahre@vasteras.se
Inga-Lill Boija	f	Ord.	inga-lill@sorbogardarna.se
Stefan Sjodin	X	Ord.	stefan_sjodin@spray.se
Anton Lindblad	f	Ers.	anton@swedishenergy.se
Erik Brate	f	Ers.	erik.brata@gmail.com
Henrik Berndtsson (vice ordf.)	X	Ers.	henrik@bmagri.se
Gunnar Rosén	f	Ers.	gurosen@gmail.com
Anders Johansson	X (Skype)	Ers.	anders.johansson@sala.se
Linus Fogelberg	f	Ers.	linus.fogelberg@vafabmiljo.se
John de Jong	f	Ers.	info@edensgarden.se
Per-Arne Blomberg	f	Ers.	perarne.blomberg@hotmail.com
Monica Yngvesson	f	Ers.	monica.yngvesson@perpersgarden.se

Som gäst deltog Petter Ström från Hushållningssällskapet, t o m punkt 3.

1. Ordförande öppnar mötet

Per Aldén, ordförande, öppnade mötet.

2. Val av mötesfunktionärer

Till justerare valdes Sandra Burman. Protokollet kan godkännas via e-post och skrivas på när vi träffas nästa gång.

3. Möjliga insatser i Vattenrådets övergödningsprojekt (Petter)

Svartåns vattenråd ansökte och erhöll 400 000 kr i bidrag från Vattenmyndigheten 2019 som skulle förbrukas under 2020. De ska gå till lokalt åtgärdsarbete med avseende på främst övergödning. Vattenrådet har fått besked om att det snart går att ansöka om förlängning i upp till ett halvår. När det gäller de två aktiviteter som ingår i vårt projekt så har vi inte kunnat genomföra studiebesöket till Öljaran och Tysslingen som planerades på grund av Covid19-läget. Vi har dock jobbat fram ett bra program och kan eventuellt genomföra det under våren 2021. Den andra åtgärden var att planera för och eventuellt genomföra en eller flera praktiska åtgärder mot övergödning. Förra mötet beslutade att prata med markägaren "Benny" om hans dammar i Sagån, eftersom vi funderar på om det går att

göra något liknande i Svartån. Det är invallningens vatten som renas ytterligare innan det pumpas tillbaka till Sagån.

Petter Ström som jobbar på Hushållningssällskapet och även är lantbrukare längs Sagån deltog på mötet för att diskutera hur arbetet med vattenrådets övergödningsprojekt kan genomföras. Petter har jobbat med vattenfrågor på olika sätt i mer än tio år.

Inför mötet hade Petter och Henrik tagit reda på lite mer fakta om Bennys dammar i Sagån, eftersom vi funderar på om det går att göra något liknande i Svartån. De dammar som har anlagts hos Benny gjordes dels för att få material till att laga vallarna, dels för att få till ytterligare sedimentation innan vattnet leds tillbaka till Sagån. Dammarna ligger något högre än den invallade ytan och vattnet pumpas till dammarna innan det rinner med självfall tillbaka till ån. Benny har fått ekonomiskt stöd för att anlägga dammarna (oklart vilket).

Petter berättade lite allmänt om olika åtgärder som kan göras mot övergödning och föreslog några exempel som skulle kunna göras inom vattenrådets projekt:

- Projektering av en till två fosfordammar. Anläggande av en liten fosfordamm kan rymmas inom projektet.
- Anlägga tvåstegsdiken på en dikessträcka. Ett tvåstegsdike är ett dike där den övre delen av dikesprofilen breddas så att det finns utrymme för vattnet att breda ut sig vid högre flöden, där sänks vattenhastigheten och fastläggning av partiklar kan ske. Vi har dock inte så ofta riktiga högflöden, det är egentligen då ett sådant dike kommer till sin rätt. Vi skulle ändå kunna se om det finns möjliga lägen där man kan testa detta.
- Fördröjning av vatten i skog medför också att vattenflödena vid större nederbörd dämpas och erosionen nedströms minskar, vilket ger nytta för nedströms belägna vattendrag.

Det skulle vara intressant att få till lite av ett pilot-/demonstrationsprojekt för att testa någon ny metod som vi kan visa andra.

Ett problem som kan uppstå om vi ska göra grävarbeten är att det fn är blött i markerna och kanske inte går att få till sådana förrän framåt sommaren -21. Om pengarna ska vara förbrukade innan dess kan det vara bättre att satsa på förberedande åtgärder som projektering och förankring.

Går det att hitta flera funktioner i en och samma åtgärd? T ex fosfordamm som nyttjas för bevattning? Det är svårt eftersom dammen sannolikt är för liten i förhållande till den mängd vatten som behövs vid en torrperiod och då finns risk att även dammen redan har för låg nivå. Men det kan räcka till bevattning av en begränsad yta.

Eventuella lägen som diskuterades:

- Stefan tipsade om Norr Gärsbo invallning, där skulle man eventuellt kunna gräva en damm för sedimentation. Stefan vet vem som äger marken.
- Även Sör Hörende invallning pumpar vatten över invallningen. Där skulle också lämpligt läge kunna finnas. Även här har Stefan koll på vilka som ingår i invallningen. Skulle också kunna finnas läge för tvåstegsdiken där. Bara tre delägare.
- Henrik tipsar om dike mellan Färdsjär och Svanå, går det att göra något där?

- Runt Gussjöns tillrinnande vattendrag/diken pågår redan många åtgärder, men i Stävrebäcken har det inte gjorts några åtgärder. Markägare?

Styrelsen beslutade att uppdra åt Petter Ström/Hushållningssällskapet att ta fram ett förslag till upplägg. Susanna sköter dialogen med Petter och tydliggör uppdraget.

4. Föregående protokoll

Kvarstår hantering av inkomna motioner till årsstämman.

Vattenrådet har skickat in yttrande angående Sala kommuns VA-plan enligt beslut vid förra mötet.

Rekrytering av åtgärdssamordnare för Svartån pågår, Susanna återkommer så fort hon vet mer.

Projektet Förstudie Svartån är slutrapporterat och de synpunkter som framfördes vid förra styrelsemötet har i möjligaste mån tagits med. Rapporten har lagts ut på vattenrådets hemsida. Länk: <http://svartansvattenrad.se/ovriga-dokument/>

Slutligen har Inga-lill Boija, medlemsansvarig, mejlat följande synpunkter på föregående protokoll och förslag på hur vi istället kan hantera frågan om betalning av medlemsavgift:

Jag ber styrelsen att ändra beslutet till att medlemsavgiften skall vara betald till 1 mars.

För att medlemshanteringen skall fungera så enkelt som möjligt önskar jag att kunna hantera enligt nedanstående schema

- 1) fakturor skickas ut första dagarna i januari med betalningsdag satt till den 31 januari
- 2) under första veckan i februari skickas första och enda påminnelsen ut där det klart meddelas att sista inbetalningsdag för fortsatt medlemskap är 1 mars (vilket också anges på hemsidan)
- 3) jag sammanställer vilka som betalt och gör iordning medlemslista till styrelsen och valberedningen innehållande namn, telnr och e-postadress

I stadgarna anges också att ev skrivelser och motioner till stämman skall vara styrelsen tillhanda senast 31 januari just för att det inte finns ett fastställt datum för stämman.

Styrelsen beslutade att följa Inga Lills förslag till hantering av medlemsavgifterna och att lägga denna beskrivning på hemsidan. Föregående mötesprotokoll godkändes därefter och lades till handlingarna.

5. Ekonomi

Dagens saldo är 433 899,90 kr.

6. Vattenmyndighetens samråd om förvaltningsplan mm

Susanna visade de dokument som ingår i samrådet. Samrådet omfattar:

- Förslag till förvaltningsplan (inklusive bilagor)
- Förslag till åtgärdsprogram (inklusive bilaga)
- Förslag till föreskrift med miljö kvalitetsnormer
- Förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot vattenbrist och torka – *ny del som inte ingått förut*

Till åtgärdsprogrammet hör också en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Samrådshandlingarna finns att ladda ner från vattenmyndigheternas webbplats på följande länk: <https://www.vattenmyndigheterna.se/tjanster/publikationer/2020/samradshandlingar-norra-ostersjons-vattendistrikt.html>

Det är ett omfattande material och inte rimligt att vi ska sätta oss in i alla delar. Förra gången fanns ett särskilt åtgärdsunderlag för Svartån, men denna gång kommer inte något sådant ta fram vilket vi tycker är synd eftersom det var det materialet som vi i första hand gick igenom och som är mest relevant för oss. Vi framför till Vattenmyndigheten att vi gärna vill ha ett sådant underlag för Svartån denna gång också. Susanna har ställt frågan om vi får någon vägledning i hur vi ska läsa samrådsunderlaget.

Susanna återkommer med en läsanvisning till övriga styrelsen när hon gått igenom materialet lite mer och hon framför också att vi skulle vilja ha ett uppdaterat underlag för Svartån.

7. Skrivelse Hällsjöns reglering

Ett grovt utkast till skrivelse har tagits fram. Syftet är att lyfta frågan om Hällsjöns reglering och få till en dialog med dem som berörs. Den förstudie som vi gjort är tyvärr inte tillräcklig för att belysa hur översvämningssituationen ser ut vid olika flöden, den analysen skulle behöva göras om man går vidare med en omprövning av vattendomen. Även konsekvenser vid en förändrad reglering behöver belysas bättre, bör ingå i omprövningsprocessen att beskriva.

Färdskärs förvaltning äger marken båda sidor dammen.

Reglering sker genom fiskeföreningen Fläcksjön. Magnus Åstrand är ordförande. Magnus Åstrand skulle kunna bjudas in till ett möte och även få skrivelsen. Henrik skickar kontaktuppgifter.

Styrelsen beslutade att skrivelsen utvecklas och en ny version skickas ut till styrelsen för synpunkter.

8. Projektansökan för lokal åtgärdsplan för Svartån

I förstudien föreslogs att en lokal åtgärdsplan för Svartån tas fram. Ett tvåårigt projekt har börjat formuleras och målet är att en LOVA-ansökan ska vara klar i slutet av november. Västerås stad är projektägare på samma sätt som för förstudien och kan troligen få fram medfinansiering till projektet. 20 % ska medfinansieras förutom LOVA-bidraget som vi tänkt söka från länsstyrelsen. Hur får vi med oss Sala kommun som finansiär? Eventuellt Norberg? Tanken är att ta in en konsult som hjälper till med grunden i åtgärdsprogrammet, där problembeskrivning och åtgärdsbehov i Svartåns olika delar lyfts fram. Vi tittade på utkastet.

Vattenprovtagning skulle kunna vävas in i projektet, så att vi får bättre koll på var åtgärder behövs.

Det gäller att vi får till en plan som kan förändras vartefter vi identifierar nya möjliga och förankrade åtgärder. Utan dialog och förankring blir det inte möjligt att få till åtgärder. Vi kan börja med åtgärder där vi har markägarna med oss och sedan bygga på med ännu fler. Vi i vattenrådet är ett redskap för delägare i Svartån. Åtgärdssamordnaren blir en viktig person i genomförandet av detta arbete.

HS konsult och Markagri skulle kunna vara konsulter som anlitas för deluppdrag. Alla funderar över andra utförare.

Styrelsen beslutade att vidareutveckla projektbeskrivningen och därefter skicka den till styrelsen för synpunkter.

9. Övriga aktiviteter enligt verksamhetsplan 2020

Vi gick igenom verksamhetsplanen och konstaterade att vi ligger ganska bra i fas trots pandemiläget. Övergödningsprojektet kommer vi inte hinna genomföra fullt ut under 2020.

10. Laget runt (i mån av tid)

Västerås planerar för faunapassagen vid Falkenbergiska kvarnen som ska byggas 2021. Första öringen har passerat faunapassagen vid Turbinbron.

Förnyat tillstånd söks inom kort för avloppsreningsverket i Skultuna. Innebär troligen inga förändringar för utsläpp till Svartån.

11. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

12. Nästa möte

19 januari i Hasselbäck 1, Skultuna hos Henrik. Fika kl 17.30, mötet börjar kl 18. Kallelse via Outlook skickas ut av sekreteraren. Möjlighet att delta online kommer att finnas.

13. Mötet avslutas

Mötet avslutades och ordförande tackade för visat intresse.

Västerås, 11 november 2020,

Susanna Hansen

Sekreterare

Sandra Burman

Justerare